

Stichting Horst en Weide

Smaragdhorst 324, 2592 RX DEN HAAG,
tel. 070 – 3815906, e-mail: aremeeus@ziggo.nl

SGR 14 / 2500 WABOA

Den Haag, woensdag 16 juli 2014.

Pleitnota Hein Krantz namens Stichting Horst en Weide en Stichting Behoud Stad, Natuur en Landschap Rijnland voor de rechtbank 's-Gravenhage, sector bestuursrecht, ingaand op het verweerschrift van de gemeente Voorschoten, d.d. 20 juni 2014 (“*verweerschrift inzake SGR 14/2500 WABOA V149*”), ingekomen op de griffie 3 juli 2014, tegen het **beroepschrift** van beide stichtingen tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders (B&W) van de gemeente Voorschoten een omgevingsvergunning (hierna ‘de vergunning’ te noemen) te verlenen voor “*het herstellen en aanpassen van de kasteeltuin van kasteel Duivenvoorde*”

Ik zal mij in mijn commentaar op het verweerschrift van de gemeente Voorschoten beperken tot de twee onderdelen van de vergunningverlening, waarvoor wij vernietiging door de rechtbank hebben gevraagd en daarvan doe ik de cultuurhistorische onderbouwing.

Stichting Duivenvoorde en de landschaparchitect van Gessel betreuren het, dat het ontwerp van Zocher zoek is geraakt, want daarmee zou de onderbouwing van de nu voorgestelde ingrepen minder een kwestie van interpretatie zijn. Laat ik in het algemeen zeggen dat je aan zo’n kaart alleen niets hebt, want je moet daarna bewijzen dat het getekende ook werkelijk uitgevoerd is, o.a. door archiefonderzoek, tuinarcheologisch onderzoek en goed in het huidige park kijken.

De nieuwe bosvijver

Van Gessel schets terecht dat elk onderdeel van de aanleg van Zocher op Duivenvoorde zijn eigen ‘landschap’ kent. Zo is er het landschap van de vijverpartijen, dat nu -wat ons betreft alleen buiten het broedseizoen- beter beleefbaar wordt voor de wandelaars, en is er het landschap van de bosbeek, dat door de omzetting in nog een vijverpartij, zou verdwijnen. Van Gessel schrijft: “Daarmee krijgt de wandeling ook in dit deel van het landgoed meer ruimtelijk variatie en daarmee betekenis en verliest de wandeling hier niet het ritme van opeenvolgende ‘gebeurtenissen’, zoals dat in de rest van het park het geval is.” Hij miskent daarmee, dat de bosbeek juist een van die ‘opeenvolgende gebeurtenissen’ in het geheel van het park is, zoals Zocher dat ontworpen heeft, waarbij Zocher niet voor niets de oude waterkom niet in zijn ontwerp voor dit deel van het park heeft opgenomen.

In deze volgens van Gessel ‘redelijk chaotische omgeving’, is de rust van de afwisseling van landschappen nodig, zoals Zocher dat goed gezien heeft en niet in elk parkdeel een afwisseling van landschapjes. Daar is Duivenvoorde ook te klein voor.

Juist door het herstellen van de wandeling rond de grote vijver achter het kasteel (buiten het broedseizoen) is deze bosvijver niet (meer) nodig.

Conclusie: wij handhaven ons verzoek tot vernietiging van dit onderdeel van de verleende Omgevingvergunning

Het ‘herstel’ van de zgn Zuidelijke laan/ nieuwe formele laan door de Peer/Reigersbos.

Is met de ‘nieuwe gegevens’ (blz 3 van het verweerschrift) nu wel voldoende cultuurhistorische onderbouwing voor deze laan?

Het gaat volgens de bijgeleverde stukken om twee nieuwe gegevens, beide ingebracht bij de Commissie WMC van 4 november 2013:

1. een nadere motivering van de heer van Gessel in reactie op de vragen van de commissie WMC (productie 34, bijlage C)
2. de door mw de Vries ingebrachte topografisch kaart van 1850-1862 (productie 34, bijlage D),

Ad 1.

Van Gessel stelt dat Zocher de laanbeplanting van de Boerenlaan heeft laten staan. Dat zou betekenen dat deze bomen nu zo'n 280 jaar oud zouden moeten zijn, hetgeen ze overduidelijk niet zijn.

Bovendien maakt de Boerenlaan aan het begin een (Zocheriaanse) bocht en zet de nu nog aanwezige laanbeplanting en enkele nog aanwezige stobben daarvan, aan het eind, als de laan rechtsaf naar de boerderijen afslaat, de bocht in. Ik schat de leeftijd van deze eiken ongeveer 150-160 jaar, wat zou betekenen dat Zocher deze bomen heeft kunnen laten planten.

Volgens van Gessel heeft Zocher dit verlengde van de Boerenlaan richting Veurseweg in functionele zin afgestoten en nu gaat hij deze laan weer functioneel terugbrengen en dat zou dan nog steeds volgens Zochers denkwijze zijn.

M.a.w.: de feiten kloppen niet en de redenering ook niet.

Ad 2.

Als je de topografische kaart van 1850-1862 goed bekijkt, zie je de slinger in de Boerenlaan en zie je die naar het zuidwesten een bocht van 90 graden maken naar de boerderijen. Iets daarnaast loopt de sloot richting Peer met daarlangs bolletjes, die mw. de Vries gemakshalve als laanbomen interpreteert, maar die evengoed knobomen kunnen weergeven, of elzenhaagjes.

Maar de vraag is of je deze topografische kaarten sowieso als bewijsmateriaal in dit soort kwesties kan gebruiken. Op ter Horst (de buurman van Duivenvoorde) was het grand canal met begeleidende dubbele rij eiken in 1850 al zeker 30 jaar aanwezig, blijkt bv uit kadastrale kaart uit 1832, maar bovenal uit de door ons getelde jaarringen van een omgevallen eik twee jaar geleden: we telden ca 200 jaarringen. Dit grand canal met begeleidende dubbele rij eiken is niet op deze topografische kaart te zien.

M.a.w.: de topografische kaart uit 1850-1862 levert geen overtuigend nieuw 'feit'.

Conclusie: geen deugdelijk cultuurhistorische onderbouwing voor deze ingreep en dus handhaven wij ons verzoek de verleende omgevingsvergunning voor dit onderdeel te vernietigen.

Daarnaast verwachten wij nog steeds niet dat deze nieuwe laan in een enorme behoefte voorziet: verreweg de meeste bezoekers komen met de auto of fiets, zij komen dan over de oprijlaan het park binnen en parkeren op de nieuwe parkeerplaats. Vervolgens maken zij hun wandeling door het park of naar het kasteel en wandelen weer terug naar de parkeerplaats, want waarom zou je naar de drukke Veurseweg wandelen en over de oprijlaan (die je al gezien hebt toen je het park binnen kwam en waar al dat andere verkeer over rijdt) weer terug naar de parkeerplaats?

Tot slot

In zijn inleiding stelt van Gessel dat met zijn plan 'het park weer voor een eeuw redelijk ongemoeid kan worden gelaten alvorens er ongetwijfeld weer een nieuw herstelplan gemaakt zal moeten worden. De geschiedenis leert ons dat'. De leeftijd van de door Zocher aangeplante bomen, die nu zo'n 160 jaar oud zijn en die de huidige structuur van het park vormgeven, leert ons echter dat dat moment een jaar of vijftig eerder zal komen.

Het beschermde complex historische buitenplaats Duivenvoorde is nog niet toe aan de schaal van dit herstelplan. Over 40 a 50 jaar wel en dan gaat het over instandhouding van de huidige structuur of een nieuwe structuur.

Het zou goed zijn als in het op te stellen beheerplan (hoe staat het daarmee?) de keuze momenten benoemd worden wanneer tot zo'n plan gekomen moet worden.